

KETONEN, ONNI: Noninvasiivinen ventilaatiohoito keuhkohtaumataudin aiheuttamassa akuutissa ja kroonisessa hengitysvajauksessa

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 26 s.  
Kliininen laitos, keuhkosairausoppi ja kliininen allergologia  
Huhtikuu 2016

---

Keuhkohtaumatauti on kansansairaus. Tautia sairastaa noin 400 000 suomalaista ja se on miesten kuudenneksi yleisin kuolinsyy. Taudin merkittävin riskitekijä on tupakointi. Ennusteeseen vaikuttavia hoitoja keuhkohtaumatautiin ovat olleet vain tupakoinnin lopettaminen ja säännöllinen liikunta. Keuhkohtaumatauti huonontaa elämänlaatua ja aiheuttaa usein äkillisiä pahenemisvaiheita ja hengitysvajetta. Keuhkohtaumatauti voi aiheuttaa myös kroonista hengitysvajasta, joka huonontaa potilaan ennustetta. Keuhkohtaumataudin aiheuttamassa hengitysvajassa on kyse ensisijaisesti ventilaatiovajeesta.

Noninvasiivista ventilaatiota käytetään keuhkohtaumataudin aiheuttamassa akuutissa ja kroonisessa hengitysvajauksessa. Näyttö akuutin hengitysvajauksen hoidosta on ollut selkeää. Kroonisen hengitysvajauksen hoidon suhteen noninvasiivisesta ventilaatiosta on ollut ristiriitaisia tutkimustuloksia. Tutkielmaan tehtiin kirjallisuuskatsaus noninvasiivisen ventilaatiohoidon vaikutuksesta akuutissa ja kroonisessa hengitysvajauksessa. Haku tehtiin PubMed:sta. Mukaan otettiin 12 satunnaistettua kontrolloitua tutkimusta ja kolme meta-analyysiä, jotka käsittelivät noninvasiivisen ventilaatiohoidon vaikutusta äkillisessä hengitysvajauksessa. Kroonista hengitysvajasta käsitteleviä artikkeleita katsauksessa on 11 satunnaistettua kontrolloitua tutkimusta ja neljä meta-analyysiä. Tarkoituksena oli selvittää hoidon tehoa nykytutkimusten perusteella.

Noninvasiivinen ventilaatiohoito on vakiintunut akuutissa hengitysvajauksessa. Hoito vähentää invasiivisen ventilaation tarvetta ja kuolleisuutta sekä lyhentää sairaalahoidon kestoa äkillisessä pahenemisvaiheessa. On tilanteita, joissa invasiivinen mekaaninen ventilaatio on ennustetta parantava hoito. Kroonisessa hengitysvajauksessa noninvasiivisen ventilaatiohoidon ei ole todettu vähentävän kuolleisuutta, pahenemisvaiheita tai sairaalahoitajaksoja verrattuna tavanomaiseen hoitoon. Hoito näyttäisi parantavan elämänlaatua, unenlaatua ja oireita. Myös keuhkojentoimintaan, kaasujenvaihtokykyyn, liikuntakapasiteettiin ja toimintakykyyn hoidolla saattaa olla positiivinen vaikutus. Mahdollisesti korkeampi sisäänhengityspaine ja painetuki sekä pidempi päivittäinen ventilaattorin käyttöaika voisivat parantaa noninvasiivisen ventilaatiohoidon tuloksia. Myös vaikeampaa kroonista hengitysvajetta sairastavat potilaat saattaisivat hyötyä hoidosta enemmän. Korkean painetuen hoidon tehosta ja sen vaikutuksesta hemodynamiikkaan kaivataan vielä tarkempia tutkimuksia. Noninvasiivisesta ventilaatiohoidosta merkittävästi hyötyvät potilaat tulisi tunnistaa nykyistä paremmin.

Asiasanat: keuhkohtaumatauti, hengitysvajaus, noninvasiivinen ventilaatio